

Publiekscampagne nieuwe stap naar veilig thuis voor alle bewoners

Huiselijk geweld hoog op sociale agenda Zuidoost

Van 20 tot en met 27 september is in Zuidoost een speciale actieweek gehouden over huiselijk geweld met o.a. debatten, theatervoorstellingen, filmavonden, radio- en televisie-uitzendingen, flyers, posters en polsbandjes. Daarmee werd bij het brede publiek aandacht gevraagd voor de boodschap dat huiselijk geweld in Zuidoost niet geaccepteerd wordt en wat men kan doen om geweld te signaleren, te stoppen en te voorkomen. Speciale aandacht ging uit naar jongeren die thuis met geweld te maken krijgen. Wij blikken terug op de hoogtepunten en resultaten van de actieweek.

De actieweek werd georganiseerd door het stadsdeel en diverse organisaties die betrokken zijn bij de aanpak van huiselijk geweld. De week maakt deel uit van het voorlichtings- en preventieproject Geweld(ig) in Huis dat in 2008 van start is gegaan en begin 2010 officieel wordt afgesloten. Zuidoost is daarmee het eerste stadsdeel in Amsterdam dat een lokale publiekscampagne tegen huiselijk geweld is gestart.

Sweet: huiselijk geweld is onacceptabel FOTO M&P

Jongeren centraal

De campagne is gericht op burgers én professionals. De belangrijkste doelen zijn het herkennen en bespreekbaar maken van huiselijk geweld, en het motiveren van betrokkenen om hulp te zoeken en strafbaar gedrag te melden. Speciale aandacht gaat in de campagne uit naar de veiligheid van thuiswonende jongeren. Want wie zich thuis veilig voelt, ontwikkelt zich beter op school, ontplooit zich beter in de maatschappij en loopt minder risico kans om later als volwassene slachtoffer of pleger van huiselijk geweld te worden. Ter ondersteuning van de campagne zijn diverse voorlichtingsmaterialen en een website gemaakt. Het meest herkenbare campagnesymbool was het groene polsbandje met de tekst: I ~~X~~ huiselijk geweld ('ik houd niet van huiselijk geweld') dat tijdens de actieweek door alle deelnemers

werd gedragen. Daarmee gaven zij het signaal af aan allen die met huiselijk geweld te maken hebben dat ze niet alleen staan met hun probleem.

Taboe doorbreken

Stadsdeelvoorzitter Elvira Sweet benadrukte bij de start van de actieweek het feit dat sommige personen en groepen huiselijk geweld zien als persoonlijk falen en het daarom in de taboesfeer houden. Zij was niettemin trots op hetgeen al is bereikt: "Mensen praten over huiselijk geweld. Bijzonder is ook dat we dit thema onder de aandacht hebben gebracht bij jongeren. Met laagdrempelige media als theater, lokale radio en film is het gelukt om dit complexe probleem met een traan en een lach aan de orde te stellen." Sweet complimenteerde de professionele en culturele organisaties in Zuidoost die zich hebben verenigd om huiselijk geweld aan te pakken. Ze wees op de regiefunctie van de lokale overheid: "Wij vinden huiselijk geweld onacceptabel en zijn daarom gaan samenwerken. We moeten lokale partners uitdagen en inspireren om samen op de ingeslagen weg verder te gaan", aldus Sweet.

Tijdens de openingsbijeenkomst ontving

Elvira Sweet een lijst met acht aanbevelingen om huiselijk geweld te voorkomen. De lijst was de dag daarvoor opgesteld door vertegenwoordigers van vrouwenorganisaties tijdens een bijeenkomst in het

"100 meldingen van huiselijk geweld per maand in Zuidoost is onacceptabel veel. Wat dat betreft, valt er nog een wereld te winnen."

Elvira Sweet, stadsdeelvoorzitter

Vrouwen Empowerment Centrum (VEC). De aanbevelingen zijn deels gericht op de burger (bijv. geef jongens en meisjes via de opvoeding zelfvertrouwen en zelfres-

Publieksgraffiti "Stop Abuse"

FOTO MvdV

pect mee) en deels op organisaties en professionals (bijv. laat scholen structureel meedoen aan onderwijsprogramma's over seksualiteit).

Openbaar debat

Op de eerste campagnedag vond in de raadszaal een publieksdebat plaats met experts en onder deskundige begeleiding van Noraly Beyer. De aanwezigen discussieerden met elkaar over de vraag wat wel en wat geen huiselijk geweld is en wat interventies succesvol maakt. Een aantal deskundigen reageerde op deze vragen en gaf hun mening over thema's als de (verslavende) cyclus van geweld, "opvoedkundig geweld", belemmeringen om het geweld te ontvluchten en het ontstaan van zogenaamd intergenerationeel geweld, d.w.z. hoe geweld van ouders op kinderen kan overgaan. Een indruk-

Campagneposter

wekkend hoogtepunt van de avond was de aanwezigheid van Lolita Soedamah die een boek schreef over de jarenlange mishandeling van haar en haar kinderen door haar partner. Het besluit om weg te gaan bij haar gewelddadige partner was volgens haar de grootste opgave. Op de vraag uit het publiek: "Waarom blijf je bij een partner die jou dood kan slaan?" antwoordde Soedamah: "Omdat

"Mishandeling doet pijn. En dan zorgt het lichaam dat je pijnstillers krijgt. Die maakt het zelf. Dat is een verslavend, biologisch proces. Dus op dat niveau is het niet zo makkelijk om er uit te breken."

Martine Delfos, biopsycholoog / psychotherapeut

hij me dan niet dood slaat". Professionele begeleiding van vrouwen en kinderen die overwegen om te vluchten, maar die nog geen besluit hebben genomen, ontbreekt volgens haar in de praktijk. Een andere grote opgave is volgens coördinator jeugd en veiligheid Ilona Seure de opvolging van vermoedens en signalen van kindermishandeling door hulpverleners: "Veel mishandelde jongeren zeggen achteraf tegen hulpverleners: hadden jullie maar doorgepakt!".

Aan het eind van de avond waren de deelnemers aan het debat het over twee zaken opmerkelijk eens. Ten eerste moeten hulpverleners hun cliënten zo menselijk mogelijk tegemoet treden. Met warmte, respect en bescheidenheid. Met goed luisteren en een open, vertrouwenwekkende houding. Ten tweede is het belangrijk om jongens en meisjes tijdens hun opvoeding zelfrespect en zelfwaardering bij te brengen en om hen te leren voor zichzelf op te komen (empowerment).

Scene uit Home Run

FOTO KATRIEN MULDER

Home Run

Jeugdtheaterschool Zuidoost maakte de theatervoorstelling Home Run die gaat over huiselijk geweld. Deze voorstelling is tijdens de campagneweek vier keer met groot succes uitgevoerd in het recent geopende Bijlmer Parktheater voor jongeren, ouders, docenten en andere belangstellenden. Twaalf jongeren uit Zuidoost zingen, dansen en rappen over kindermishandeling in Nederland. Feiten, verhalen, vooroordelen, eigen meningen en ervaringen kwamen op een speelse wijze aan de orde. Na afloop werd het thema verder met het publiek uitgediept

door middel van interviews en discussie onder leiding van Anousha Nsume. Home Run is een absolute 'must see' voorstelling voor iedereen die geïnteresseerd is in jeugd, opvoeding en geweld tegen kinderen. Het stuk wordt de komende tijd nog een aantal malen voor publiek opgevoerd. Binnenkort brengt de Dienst Zorg en Samenleven een Dvd van Home Run uit met een lesbrieff voor scholen.

DaBeat debat

Een bruisende bijeenkomst was het debat ("debattle") over huiselijk geweld met leerlingen van middelbare scholen. Op vrijdagmiddag na school. De sfeer zat er

Winnares jeugddebat

FOTO R. MECIDI

goed in. Onder leiding van Guilly Koster en rapper RealiTijd gaven 20 deelnemers hun mening over stellingen, begeleid door gejuich of afkeuring van een grote groep medescholieren en afgewisseld

"Ik heb een keuze gemaakt om 23 jaar bij die man te blijven. En ik dacht dat dit mijn kinderen goed zou doen. Achteraf, als je bent gevluht, kom je er achter wat voor schade dat heeft toegebracht aan je kinderen."

Lolita Soedamah, mishandelde moeder

door dj's, raps en muziek. De meerderheid van de debaters vindt dat je plegers van huiselijk geweld moet straffen (stelling 1). Hiervoor gebruiken ze argumenten als:

Deelnemers jeugddebat in actie

"Je gaat daders niet liefdevol behandelen, anders gaan ze het vaker doen" en "Je slaat toch geen dame?". Slechts een minderheid van de jongeren was tegen (extra) straf: "Van straffen worden daders alleen maar agressiever". Het is opmerkelijk dat dezelfde meerderheid die vindt dat daders (streng) gestraft moeten worden, evenzeer van mening is dat slaan bij de opvoeding hoort: "Als ik echt niet luister, krijg ik slaag en daar heb ik wel van geleerd" was een veelgehoorde reactie. Enkele tegenstanders wierpen argumenten tegen als "Van boze mensen kun je niet leren" en "Degene die slaat kan de controle verliezen". Het grootste gedeelte van de deelnemende jongeren vindt dat huiselijk geweld niet op te lossen is (stelling 4), omdat het onzichtbaar is en deels ook geaccepteerd is binnen hun cultuur. Een deskundige jury beoordeelde de presentatie en inhoud van de argumenten en koos na afloop de beste debaters. Zij ontvingen hun prijs uit handen van soapactrice Lauretta Gerards.

Huiselijke vrede

Er zijn tijdens de actieweek maar liefst zes afzonderlijke bijeenkomsten geweest waarbij de thema's (goed) ouderschap en de ouder-kind relatie centraal stonden. Daarbij ging het niet over het hoe en waarom van het signaleren en stoppen van kindermishandeling, maar over factoren die geweld tijdens de opvoeding kunnen voorkomen en die bijdragen aan huiselijke vrede. Op de bijeenkomst georganiseerd door het Vrouwen Empowerment Centrum werd gepleit voor training van (jonge) ouders en empowerment van kinderen. Op de bijeenkomst van het Ouder-Kind-Centrum bleek dat verplichte hulpverlening (na huiselijk geweld) veel minder effectief is dan vrijwillig gekozen hulpverlening (ter preventie van geweld). Tijdens een filmavond van het Platform Huiselijke Vrede werd geconcludeerd dat de gezinssituatie de basis is waarop je

verder kunt bouwen, niet alleen wanneer goed gaat, maar ook wanneer er problemen zijn rond huiselijk geweld. Tijdens een speciale workshop voor medewerkers

FOTO RUBEN MECIDI

Ouderbijeenkomst Swazoom

FOTO MdP

van Jeugdzorg werd gefocust op de 'appreciative inquiry' (waardierend werken): in plaats van te kijken naar wat gaat er fout gaat, kijk je waar de sterke punten in de gezinssituatie zitten en neem je die als vertrekpunt voor de verdere hulpverlening. Op een bijeenkomst van Swazoom met ouders uit Holendrecht ging het gesprek over de verantwoordelijkheid van de buurt bij de opvoeding van kinderen, en de teruglopende invloed van ouders daarop. En tijdens de bijeenkomst Obataan Pa (goed ouderschap) van de Ghaneese stichting Vice Versa gingen ouderen en jongeren na een voorlichtingsfilm met elkaar in discussie. Experts en deelnemers gaven voorbeelden en adviezen over goede opvoeding, opgroeien in twee culturen en een vreedzame omgang tussen ouders en (puberende) kinderen.

Geloof en huiselijk geweld

Op de laatste dag van de actieweek is een dialoogbijeenkomst georganiseerd voor vertegenwoordigers van verschillende geloofsgemeenschappen in Zuidoost. Onder leiding van dominee Msizi Dube vertelden de deelnemers elkaar hoe vanuit hun religieuze of levensbeschouwelijke

ties af. Maar er wordt volgens de aanwezigen weinig aan gedaan. Kerken zouden bijeenkomsten kunnen organiseren waar gepraat wordt over huiselijk geweld en waar mensen er op worden gewezen waar ze hulp kunnen vinden. Voorgangers en spirituele leiders zouden meer kunnen benadrukken dat huiselijk geweld niet goed is en dat er wat aan te doen is. Ook zou de kerk beide partners kunnen informeren over wat hun verantwoordelijkheden zijn, wat hun rol is binnen de familie. Hierover met elkaar in gesprek blijven, is volgens de deelnemers aan de geloofsdialoog van groot belang. Inmiddels heeft al een eerste vervolgbijeenkomst plaatsgevonden.

Slotmanifestatie

FOTO MdP

Volle kracht vooruit

De actieweek in Zuidoost kreeg veel aandacht in de media, zowel lokaal als landelijk, met o.a. artikelen in de Volks-

krant en lokale stadsbladen, en berichten op diverse (landelijke) websites. Er zijn televisie-uitzendingen aan gewijd op AT5, NOSTEVE en MTNL. En op diverse lokale radiozenders als RAZO, MART, RTV-NH, Ujala, RSM-Radio, VMN en FunX zijn programma's en commercials over huiselijk geweld uitgezonden.

Stadsdeelvoorzitter Elvira Sweet en wethouder Harry Verzijl sloten de week samen af tijdens de Dag van 1000 Culturen waar veel publiek aanwezig was. Na een emotionele toespraak van Elvira Sweet lieten de twee stadsdeelbestuurders op het Anton de Komplein witte ballonnen los, gevolgd door een minuut stilte ter ere van alle geweldslachtoffers.

De organisatoren van de campagne kijken terug op een geslaagde en enerverende week. Het thema huiselijk geweld is opnieuw stevig op de sociale en culturele agenda gezet. Er zijn veel ervaringen en ideeën uitgewisseld, er is goed naar elkaar geluisterd, veel mensen hebben stilgestaan bij de verschillende verschijningsvormen van huiselijk geweld. Er is kritiek geleverd, er zijn lessen getrokken, bruggen geslagen, nieuwe plannen gemaakt en actiepunten geformuleerd. Duidelijk is geworden dat hoewel de afgelopen jaren al veel is bereikt, dat alle zeilen moeten worden bijgezet om huiselijk geweld verder te verminderen en beter te voorkomen.

Meer informatie

www.geweldiginhuis.nl

www.huiselijkgeweld.amsterdam.nl

Polsbandje actieweek

FOTO LEVERANCIER

"Het doel van iedere religie is het geven van innerlijke rust. Als je innerlijk rust kunt bereiken in jezelf zul je ook minder conflicten ervaren in je dagelijkse leven".

Shanta Bhikharie, trainer / therapeut

stroming wordt gedacht over huiselijk geweld en wat de heilige geschriften en spirituele leiders over dit onderwerp zeggen. Verschillende deelnemers gaven praktische voorbeelden waarbij hun geloof hulp bood in een concrete conflictsituatie. Ook werd gesproken over de rol van het geloof bij het stoppen en voorkomen van geweld in relaties. Uiteraard keuren de meeste kerken geweld in huis en in rela-

Irma Accord pleit voor vroeg positieve aanpak van huiselijk geweld

Inzetten op opvoedingsondersteuning en empowerment

Haar trainingen over geweld in relaties zijn voor Surinaamse, Antilliaanse, Arubaanse en Afrikaanse jongeren in Zuidoost een begrip. Cultureel antropoloog Irma Accord ontwikkelt vanuit haar eigen bureau trainingsprogramma's over seksueel en huiselijk geweld. Sinds kort presenteert zij ook radio-uitzendingen. Een portret van een door de wol geverfde voorvechtster van huiselijke vrede, die sinds jaar en dag werkt aan de weerbaarheid van meiden en jongens.

Volgens Irma bestaat er veel belangstelling voor het thema huiselijk geweld. Bijna alle organisaties in Zuidoost waar meiden en vrouwen komen, willen er aandacht aan besteden. Ook organisaties waar vooral mannen komen, vragen nu aandacht voor mannen als slachtoffer van huiselijk geweld, volgens Accord. "Als (jonge) mannen slachtoffer zijn van huiselijk geweld dan is dat meestal van emotioneel geweld, hoewel fysiek geweld natuurlijk ook voorkomt. Vrouwen kunnen een man emotioneel flink in een hoek drukken" zegt Accord. "Dat is ook iets wat ik geleerd heb van mijn trainingen". In haar workshops en trainingen gaat het er juist om jongeren en volwassenen te

leren kijken naar de balans van de macht binnen een relatie.

Liefde zonder geweld

In opdracht van het Surinaams Inspraakorgaan (SIO) ontwikkelde Accord in 2006 de weerbaarheidstraining 'What's love got to do with it?' voor Surinaamse meiden en tienermoeders. Ze analyseren hun persoonlijke situatie aan de hand van drie vragen 'Hoe gewelddadig is je relatie?', 'Hoe gewelddadig ben jezelf?' en 'Hoe gewelddadig is je partner? Zo worden de deelnemers zich bewust wat geweld in tienerrelaties en wat huiselijk geweld eigenlijk inhoudt. Ze krijgen informatie en leren strategieën om geweld in hun relatie

Irma Accord

FOTO BAS JONGERIUS

te voorkomen of te stoppen. Ook krijgen ze tips om vriendinnen en familieleden te helpen die in een geweldrelatie gevangen zitten. De training werd voor het eerst gegeven vanuit de stichting Mi Oso Es Mi Kas, een opvang voor tienermoeders. In 2007 is de training met steun van stadsdeel Zuidoost verder uitgebreid. Inmiddels zijn workshops gericht op jongeren en jonge ouders uitgevoerd bij tal van organisaties en gemeenschappen binnen en buiten Zuidoost. Recent ontwikkelde Accord nieuwe programma's over seksuele ontwikkeling en opvoeding voor ouders ("Kleine mensen grote gevoelens")

en over (seksueel) geweld tussen tieners onderling ("The power in me").

Radio Mart

Tijdens de campagneweek Geweld(ig) in Huis is Irma Accord op verzoek van het stadsdeel begonnen met een serie uitzendingen over huiselijk geweld bij Radio Mart. Haar programma over huiselijk geweld is elke zaterdag te beluisteren tussen 11 en 12 uur 's ochtends. Dat stadsdeel Zuidoost de campagneweek heeft georganiseerd, ziet Accord als een geweldige opsteker: "Je kunt zien dat het stadsdeel echt voorop loopt met de aandacht die gegeven wordt aan dit thema". De eerste bijeenkomst van de campagneweek op 20 september in het VEC werd door haar voorgezeten. Zo konden de aanbevelingen die daar geformuleerd zijn, aangeboden worden aan Elvira Sweet tijdens de 'ontbijtdialoog' op maandag 21 september. Voor Accord was het een vruchtbare week: "Ik heb bijna alle onderdelen bijgewoond, heel goed om zo veel verschillende partijen te spreken en ook nog mensen van buiten Zuidoost te zien".

Focus op preventie

Irma Accord vindt blijvende aandacht voor huiselijk geweld belangrijk. Vooral als er schrijnende misstanden zijn, moet er acuut en adequaat worden ingegrepen. Dat dit niet altijd goed lukt, blijft voor haar een punt van aandacht. "Het vertrouwen in de hulpverlening moet be-

waakt en zo nodig versterkt worden" vindt Accord. "Ondertussen zien we dat de focus niet alleen op dat woord 'geweld' moet liggen. We weten inmiddels dat geen enkele bevolkingsgroep of sociale klasse is uitgesloten als het om huiselijk geweld gaat, maar dat er wel behoorlijke culturele verschillen zijn in de betekenis en beleving van geweld." De aanpak zou volgens haar minder gericht moeten zijn op de sociale normering van geweld en meer op opvoedingsondersteuning voor ouders en empowerment van jongeren. Dus beginnen met ondersteuning vóórdat er grote problemen zijn. En op vrijwillige basis. Accord: "Dat is een positieve benadering die veel meer aansluiting geeft bij de verschillende doelgroepen. Het biedt de meeste kansen voor een veiliger en vreedzamer toekomst".

Wat is empowerment?

"Empowerment is een proces waarbij mensen of groepen meer invloed krijgen over gebeurtenissen en situaties die belangrijk voor hen zijn. Empowerment benadrukt de kracht die mensen en groepen hebben in plaats van hun tekortkomingen.

(uit: Dossier Empowerment, FORUM, 2004)

Meer informatie

www.irmaaccord.nl
Radio Mart uitzendingen, zie www.geweldiginhuis.nl

Agenda

- Zondag 13 december. Bijeenkomst huiselijk geweld i.s.m. Swazoom, Vikaash en Stadsdeel Zuidoost. 14.00 - 17.00 uur. HCC Vikaash. Kormelinkweg 1. Info: 020 600 3900
- Dinsdag 19 januari 2010. Slotbijeenkomst campagne Geweld(ig) in Huis. 14.00 - 17.00 Stadsdeeltkantoor. Aanmelding: s.vyas@zuidoost.amsterdam.nl
- Kijk op geweldiginhuis.nl voor actuele informatie.

Websites

- www.geweldiginhuis.nl. Stadsdeelwebsite over huiselijk geweld. Publiekscampagne Geweld(ig) in huis. Wegwijzer huiselijk geweld Zuidoost. Oude nieuwsbrieven. En meer.
- www.youtube.com/geweldiginhuis. Videoclips van de actieweek geweld in Zuidoost van 20 - 27 september jl.
- www.youtube.com/wisekidstv. Filmpjes om kinderen bekend te maken met het onderwerp. Zoek op 'huiselijke vrede' en 'kinder mishandeling'.
- www.bijlmerenzo.nl. Website voor jongeren in Zuidoost. Met uitgebreide aandacht voor (huiselijk) geweld.
- www.huiselijkgeweld.amsterdam.nl. Vernieuwde stedelijke website met hulpinformatie, nieuws, activiteiten en publicaties.

- www.platform-huiselijkevrede.com. Breed initiatief van maatschappelijke organisaties in Amsterdam Zuidoost.
- www.politiehuiselijkgeweld.nl. Nieuwe website met informatie over taken van de politie en adviezen over het herkennen en handelen bij problemen of vermoedens.
- www.halokezban.nl. Nieuwe website over eer en relaties waar jonge vrouwen ervaringen kunnen uitwisselen en advies krijgen van geschoolde vrijwilligsters.

Hulpinformatie

- Steunpunt Huiselijk Geweld: 020 - 611 6022
- Advies- en Meldpunt Kindermishandeling: 020 - 314 1714
- Politie Amsterdam-Amstelland: 0900 - 8844 (spoed:112)
- Meldpunt Eergerelateerd Geweld: 020 - 611 6022
- Meldpunt Zorg en Overlast: 020 - 252 5555

Reacties en agenda-informatie kunt u mailen naar: s.vyas@zuidoost.amsterdam.nl

Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Zuidoost

Colofon

Nieuwsbrief Huiselijk Geweld is een uitgave van Stadsdeel Amsterdam Zuidoost.

Concept

: Markus & Van de Velde, onderzoek en advies.

Redactie

: Jan-Willem van de Velde, Martijn du Pré, Eric Weber, Sheela Vyas

Vormgeving en druk

: Stadsdrukkerij Amsterdam N.V.

Oplage

: 1.000

December 2009